

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 19 października 2018 r.

Sąd Okręgowy w Świdnicy w IV Wydziale Karnym Odwoławczym w składzie:

Przewodniczący:	SSO Mariusz Górski
Protokolant:	Magdalena Telesz

przy udziale Jacka Kowalskiego Prokuratora Prokuratury Rejonowej del. do Prokuratury Okręgowej,
po rozpoznaniu w dniu 19 października 2018 r.

sprawy

1) **M. S.**

syna K. i K. z domu T.

urodzonego (...) w Ś.

oskarżonego z art. 158 § 1 kk i art. 157 § 1 kk w związku z art. 11 § 2 kk,

2) **M.P.**

syna H. i B. z domu G.

urodzonego (...) w W.

oskarżonego z art. 158 § 1 kk i art. 157 § 1 kk w związku z art. 11 § 2 kk

na skutek apelacji wniesionych przez prokuratora i obrońcę oskarżonego M.P.

od wyroku Sądu Rejonowego w Świdnicy

z dnia 10 lipca 2018 r. sygnatura akt VI K 666/17

I. zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, iż za podstawę prawną wymierzenia oskarżonym kar, w miejsce art. 158 § 1 kk w zw. z art.11 § 3 kk , przyjmuje art. 157 § 1 kk w zw. z a rt. 11 § 3 kk;

II. w pozostałym zakresie tenże wyrok utrzymuje w mocy;

III. zasądza od Skarbu Państwa na rzecz adw. M. M. z Kancelarii Adwokackiej w Ś. 516,60 złotych tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej oskarżonemu M.P.z urzędu w postępowaniu odwoławczym;

IV. zasądza od Skarbu Państwa na rzecz adw. J.K.z Kancelarii Adwokackiej w Ś. 516,60 złotych tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej oskarżonemu M. S. z urzędu w postępowaniu odwoławczym;

V. zwalnia oskarżonych od ponoszenia kosztów sądowych związanych z postępowaniem odwoławczym zaliczając wydatki za to postępowanie na rachunek Skarbu Państwa.

Sygn. akt IV Ka 615/18

UZASADNIENIE

M. S. i M.P. zostali oskarżeni o to, że w dniu 22 lutego 2017 roku w Ś., woj. (...), działając wspólnie i w porozumieniu wzięli udział w pobiciu M. F., w ten sposób, że bijąc i kopiąc pokrzywdzonego po całym ciele spowodowali u niego obrażenia ciała w postaci urazu głowy i twarzoczaszki z licznymi podbiegnięciami krwawymi, złamania kości nosa z przemieszczeniem odłamów kostnych i skrzywieniem przegrody nosa, urazu obu kończyn górnych z licznymi podbiegnięciami krwawymi, urazu obu kończyn dolnych z licznymi podbiegnięciami krwawymi, które spowodowały naruszenie czynności narządów ciała i rozstrój zdrowia trwający powyżej siedmiu dni, czym narazili pokrzywdzonego na bezpośrednie niebezpieczeństwo nastąpienia skutku, o którym mowa w art. 157 § 1 k.k., tj. o czyn z art. 158 § 1 k.k. i art. 157 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k.

Wyrokiem Sądu Rejonowego w Świdnicy z dnia 10 lipca 2018 roku w sprawie sygn. akt VI K 666/17 M. S. i M. P. zostali uznani za winnych zarzucanego im czynu, tj. występku z art. 158 § 1 k.k. i art. 157 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. i za to na podstawie art. 158 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 3 k.k. wymierzono M. S. karę 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności, zaś M. P. karę 2 lat pozbawienia wolności. Nadto w wyroku zamieszczono rozstrzygnięcie w przedmiocie zasądzenia obrońcy kosztów pomocy prawnej udzielonej z urzędu M.P. oraz w przedmiocie zwolnienia oskarżonych od kosztów sądowych.

Apelację od powyższego wyroku złożył prokurator, zaskarżając go w stosunku do obu oskarżonych w części dotyczącej orzeczenia o karze na niekorzyść oskarżonych. Wyrokowi zarzucił obrazę przepisów prawa materialnego, a to art. 158 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 3 k.k. poprzez ich niewłaściwe zastosowanie i wymierzenie oskarżonemu M. S. kary 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności oraz M. P. kary 2 lat pozbawienia wolności na podstawie art. 158 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 3 k.k., podczas gdy zgodnie z art. 11 § 3 k.k. w przypadku zbiegu przepisów ustawy karę wymierza się na podstawie przepisu przewidującego karę najsurowszą, a zatem w niniejszej sprawie podstawę prawną wymiaru kary 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności wobec oskarżonego M. S. oraz kary 2 lat pozbawienia wolności wobec oskarżonego M. P. powinien stanowić przepis przewidujący surowsze zagrożenie karą pozbawienia wolności, tj. art. 157 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 3 k.k. W konsekwencji prokurator wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez przyjęcie jako podstawy prawnej wymiaru orzeczonej wobec oskarżonego M. S. kary 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności oraz wobec M.P. kary 2 lat pozbawienia wolności, przepisu art. 157 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 3 k.k.

Od powyższego wyroku apelację złożył również obrońca oskarżonego M.P. zaskarżając go w całości. Wyrokowi zarzucił:

1) obrazę art. 7 k.p.k. przez dokonanie dowolnej, wybiórczej, a także sprzecznej z zasadami logiki i doświadczenia życiowego oceny zgromadzonego materiału dowodowego, polegającej na:

- dokonaniu ustaleń faktycznych na podstawie zeznań P. S., jedynie w zakresie, w jakim świadek zeznał, że w pobiciu brali udział M.P. oraz M. S., podczas gdy wskazany świadek przedstawił przebieg zdarzeń w sposób całkowicie niewiarygodny, wskazując, iż do pobicia użyto metalowego elementu łóżka, pomimo iż odłączenie takiego elementu nie jest możliwe, a nadto stwierdzając, że oskarżonych od P. F. oddzielali strażnicy więzienni, podczas gdy pierwszy na miejscu zdarzenia zjawiał się P. W. i nie widział on, aby oskarżeni uczestniczyli w pobiciu pokrzywdzonego, a jedynie stwierdził wystąpienie u ostatniego obrażeń ciała,
- całkowitym zaniechaniu ustalenia okoliczności towarzyszących działaniu oskarżonego, w tym stopnia jego zaangażowania oraz motywacji, w sytuacji gdy żaden ze świadków nie był w stanie stwierdzić, dlaczego, jeżeli w ogóle, zdarzenie miało miejsce i jaką rolę odgrywał w nim M.P., zaś okoliczność ta ma znaczenie nie tylko dla przypisania oskarżonemu odpowiedzialności za penalizowany występki, ale także dla wymiaru kary;

2) art. 174 k.p.k. przez bezpodstawne zastąpienie wyjaśnień oskarżonego M. S. treścią notatki służbowej z dnia 10 marca 2017 roku, sporządzonej na podstawie meldunku z dnia 24 lutego 2017 roku, a następnie przesłuchanie na okoliczność rozpytania oskarżonego funkcjonariuszy Służby Więziennej.

W konsekwencji obrońca wniósł o zmianę powyższego wyroku i uniewinnienie oskarżonego od popełnienia zarzucanego mu czynu.

Sąd zważył, co następuje.

Apelacja prokuratora zasługiwała na uwzględnienie, natomiast za bezzasadną należy uznać apelację wniesioną przez obrońcę oskarżonego.

W pierwszej kolejności należy odnieść się do apelacji obrońcy oskarżonego, jako dalej idącej. Przeprowadzona przez Sąd odwoławczy kontrola instancyjna zaskarżonego wyroku nie dała żadnych podstaw do uznania, że w niniejszej sprawie Sąd pierwszej instancji dopuścił się obrazy przepisów procesowych, mającej wpływ na treść orzeczenia.

I tak, odnosząc się do zarzutu naruszenia art. 7 k.p.k., należy stwierdzić, iż obrońca ma rację, wskazując, iż P. S. (1) zeznał, że podczas pobicia jeden z oskarżonych używał metalowego elementu łóżka, jak również, iż oskarżonych i pokrzywdzonego mieli rozdzielić funkcjonariusze Służby Więziennej. Jednakże powyższe rozbieżności nie mogą dyskwalifikować jego zeznań jako niewiarygodnych w całości. Z zeznań świadka jednoznacznie wynika, iż konflikt pomiędzy oskarżonym M. P.a pokrzywdzonym zaistniał z powodu wymiany zdań pomiędzy nimi. W odpowiedzi na wyzwiska oskarżony M.P. uderzył pokrzywdzonego, który upadł na ziemię, następnie kopał go, po czym do pobicia miał dołączyć oskarżony M. S.. W tym zakresie zeznania świadka są konsekwentne, logiczne i nie budzą wątpliwości. Należy wspomnieć, iż pamięć ludzka nie jest wierną kopią rzeczywistości, co sprawia, że jest ona podatna na zniekształcenia. Nie można zatem dyskredytować dowodu z zeznań świadka tylko dlatego, że występują w nich pewne rozbieżności, przeinaczenia, zwłaszcza kiedy wynikają one z pewnej odległości czasowej od zaistniałego zdarzenia, różnej techniki przesłuchania czy sposobu formułowania wypowiedzi przez świadka (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 29 kwietnia 2009 roku, II AKa 63/09, LEX nr 508296). Inaczej należałoby postąpić, gdyby zeznania tego samego świadka obrazowały to samo zdarzenie całkowicie odmiennie, a przedstawiana przez niego wersja zawierała ewidentne sprzeczności w przedmiocie okoliczności istotnych z punktu widzenia odpowiedzialności karnej oskarżonych, co w niniejszej sprawie nie miało miejsca.

Co prawda, ustalenie motywów działania sprawcy jest jednym z zadań procesu karnego. Niemniej jednak w pewnych sprawach dokonanie ustaleń w tym zakresie nie jest możliwe, gdyż zebrany materiał dowodowy na to nie pozwala, a sprawca czynu zabronionego nie ujawnia przyczyn swojego postępowania, bowiem ich ujawnienie może być dla niego wyjątkowo kompromitujące, krępujące albo też szczególnie obciążające (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 5 października 1981 r. I KR 149/81, LEX nr 19749). W niniejszej sprawie nie ma wątpliwości, iż brak jest podstaw do czynienia jednoznacznych ustaleń w zakresie motywów działania oskarżonych, co jednocześnie nie wyklucza możliwości przypisania im odpowiedzialności karnej. Motywy, którymi sprawcy się kierowali, mają jedynie znaczenie uzupełniające, skoro nie należą do znamion czynu przestępnego przypisanego oskarżonym.

Zarzut naruszenia art. 174 k.p.k. jest również niezasadny. Faktycznie, jak wskazuje obrońca oskarżonego, przepis art. 174 k.p.k. stanowi, że dowodu z wyjaśnień oskarżonego lub zeznań świadka nie wolno zastępować treścią pism, zapisków lub notatek urzędowych. Wskazany przepis należy odczytywać łącznie z treścią art. 393 § 1 k.p.k., a zatem możliwe jest odczytanie jedynie notatek nie wymagających spisania protokołu. Skarżący zdaje się jednak pomijać, iż wskazana w apelacji notatka nie została sporządzona w toku postępowania przygotowawczego, którego dotyczy art. 174 k.p.k., zaś stanowi materiał zebrany w trakcie czynności wyjaśniających prowadzonych przez organy Służby Więziennej na podstawie zarządzenia nr 94/2010 Dyrektora Generalnego Służby Więziennej z dnia 31 grudnia 2010 roku w sprawie określenia wykazu zdarzeń nadzwyczajnych, sposobu postępowania w przypadku ich wystąpienia oraz trybu działania stanowisk dowodzenia. Pomijając nawet powyższe, należy stwierdzić, iż można mówić o zastąpieniu zeznań lub wyjaśnień treścią notatki urzędowej, o którym mowa w art. 174 k.p.k., gdy Sąd oprze

swoje ustalenia faktyczne wyłącznie w oparciu o zebrane notatki, a jednocześnie zaniecha przesłuchania świadków bądź przy dokonywaniu ustaleń faktycznych pominie treść złożonych przez nich zeznań. W niniejszej sprawie Sąd przesłuchał świadków i oskarżonych, a ustalenia faktyczne poczynił w oparciu o uzyskane zeznania i wyjaśnienia, a nie na podstawie pisemnych materiałów z przeprowadzonych czynności wyjaśniających.

Apelacja prokuratora okazała się zasadna. W niniejszej sprawie przypisane oskarżonym przestępstwo wyczerpywało znamiona art. 158 § 1 k.k. i art. 157 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. Zgodnie z art. 11 § 3 k.k. w wypadku zbiegu przepisów ustawy karnej Sąd wymierza karę na podstawie przepisu przewidującego karę najsurowszą. Z uwagi na ustawowe granice zagrożenia przepisem surowszym jest w tym wypadku niewątpliwie art. 157 § 1 k.k. i to ten przepis, przy zastosowaniu art. 11 § 3 k.k., powinien stanowić podstawę wymiaru kary orzeczonej wobec obu sprawców. Wobec powyższego na podstawie art. 457 § 2 k.p.k. Sąd odwoławczy zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że w punkcie I części dyspozytywnej wyroku za podstawę wymiaru kary roku i 6 miesięcy wymierzonej wobec M. S. oraz kary 2 lat pozbawienia wolności wymierzonej wobec M.P. przyjmuje art. 157 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 3 k.k.

Na podstawie art. 635 k.p.k. w zw. z art. 624 § 1 k.p.k. Sąd odwoławczy zwolnił oskarżonych od ponoszenia kosztów sądowych, uwzględniając ich aktualną sytuację majątkową, jak również konieczność odbycia kary pozbawienia wolności.

SSO Mariusz Górski